RÔZNE NAJ…

- Najstaršia banská vysoká škola v Európe – **Banská akadémia v Banskej Štiavnici** (založená v roku 1763). Študovali na nej poslucháči z celej Rakúsko-uhorskej monarchie.
- Najväčší poklad zlatých mincí nájdených na území Slovenska – **Košický zlatý poklad**, ktorý pochádza zo 17. storočia (obsahuje 2 920 zlatých mincí, 3 medaile a reťaz). Zároveň je jedným z najväčších hromadných nálezov starých zlatých mincí na svete. Našli ho v roku 1935 v Košiciach.
- **Najstaršie mestské privilégiá** – získali v roku 1238 od panovníka Bela IV. **Trnava** a **Krupina**. Trnavčania a Krupinčania tým získali široké slobody. Privilégiá sa týkali napríklad samosprávy mesta, súdnej právomoci, voľby farára, platenia mýta, atď.
- **Najstaršia erbová listina** udelená mestu – **patrí Košiciam**. Pochádza z roku 1369 a mestu ju udelil kráľ Ľudovít I. Veľký z Anjou.
- Najstaršia univerzita na území dnešného Slovenska – **Academia Istropolitana v Bratislave**, založená kráľom Matejom Korvínom v roku 1465. Viac ako 30 rokov tu sídlila prvá humanistická univerzita v Uhorsku. Dnes sa v budove nachádza Vysoká škola múzických umení.
- Najstarší nepretržite pracujúci výrobný podnik na Slovensku – **Štátna mincovňa v Kremnici**, založená v roku 1328. Patrí zároveň k najdlhšie činným mincovniam v Európe.
- Najstaršia a najnavštevovanejšia ZOO na Slovensku – **ZOO Bojnice**. Nachádza sa v kúpeľnom meste Bojnice. Zoologická záhrada je sprístupnená od roku 1955. V súčasnosti sa rozkladá na ploche 41 ha. Nachádza sa tu 373 druhov zvierat (1 858 jedincov).
- Najväčšia a najstaršia knižnica na Slovensku – **Slovenská národná knižnica v Martine**, z 19. storočia zhromažďuje 4 milióny kníh.
  Prvá tlačená kniha – latinská učebnica od Lucasa Fabinusa, z roku 1573, pochádza z Prešova.
- Najstaršie slovenské noviny – **Prešpurské noviny** z roku 1783, vychádzali v Prešporku (Bratislava), vydával ich mestský úradník Daniel Tállay.
- **Prvý slovenský film – Jánošík** z roku 1921od režiséra Jaroslava Siakeľa.
- **Múzeum moderného umenia Andy Warhola** v Medzilaborciach – jediné svojho druhu v Európe. Vzniklo v roku 1991 ako prvé na svete. Je umiestnené neďaleko dediny Miková, odkiaľ pochádzali Warholovi rodičia.
- Najvyššie položený apartmán v strednej Európe – **apartmán na Lomnickom štíte** (2 634 m n. m.) vo Vysokých Tatrách. Nachádza sa tam aj najvyššie položené pracovisko na Slovensku (Meteorologický ústav a Astronomický ústav SAV).
- Najväčšie stretnutie pútnikov na Slovensku – každoročná **púť na Mariánsku Horu pri Levoči**. Mariánska Hora je zároveň zaradená medzi svetové pútnické centrá.
- Najväčšia folklórna slávnosť – **Folklórny festival vo Východnej** (okolo 80 tisíc návštevníkov). Je prehliadkou domácich i zahraničných ľudových súborov a tradičnej ľudovej kultúry.
- Najdlhší most s celodrevenou konštrukciou v Európe – **Drevený most** v Kolárove, most cez Malý Dunaj je dlhý 86 metrov a široký 2,25 m, nemá žiadne betónové piliere. Postavili ho miestni ochranári v roku 1992 ako kópiu dnes už neexistujúceho mosta z 50-tych rokov minulého storočia.
- Najdlhší železničný tunel na Slovensku – **Čremošniansky tunel** ležiaci na trati Banská Bystrica – Dolná Štubňa je dlhý 4 697 m.